

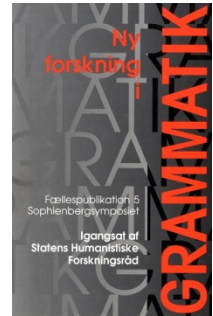
Ny Forskning i Grammatik

Titel: Adjektet i engelsk

Forfatter: Niels Davidsen-Nielsen

Kilde: P. Colliander og I. Korzen (red.). *Ny Forskning i Grammatik 5*, 1998, s. 23-36

URL: <http://ojs.statsbiblioteket.dk/index.php/nfg/issue/archive>

© Forfatterne og Odense Universitetsforlag 1998

Betingelser for brug af denne artikel

Denne artikel er omfattet af ophavsretsloven, og der må citeres fra den. Følgende betingelser skal dog være opfyldt:

- Citatet skal være i overensstemmelse med „god skik“
- Der må kun citeres „i det omfang, som betinges af formålet“
- Ophavsmanden til teksten skal krediteres, og kilden skal angives, jf. ovenstående bibliografiske oplysninger.

Søgbarhed

Artiklerne i de ældre numre af *Ny Forskning i Grammatik* (1993-2012) er skannet og OCR-behandlet. OCR står for 'optical character recognition' og kan ved tegngenkendelse konvertere et billede til tekst. Dermed kan man søge i teksten. Imidlertid kan der opstå fejl i tegngenkendelsen, og når man søger på fx navne, skal man være forberedt på at søgningen ikke er 100 % pålidelig.

Adjektet i engelsk

Niels Davidsen-Nielsen
Engelskprojektet

1. Indledning

Hensigten med dette indlæg er at undersøge om en såkaldt adjektteori – oprindeligt udviklet for fransk, men siden udvidet af dens ophavsmand Herslund og Sørensen til en tvær sproglig teori – har gyldighed i engelsk. Ifølge denne teori erstattes en række traditionelt anerkendte sætningsfunktioner af kun én funktion, *adjektet* (se Herslund/Sørensen 1982, 1993, 1994, 1996a, 1996b og Herslund 1988, 1996).

I de fleste grammatiske beskrivelser af engelsk opereres der i sætninger uden fakultative adverbialer (satellitter) med følgende sætningsfunktioner:

Verbal
Subjekt
Direkte objekt
Indirekte objekt
Subjektsprædikat
Objektsprædikat
Adverbial

Disse sætningsfunktioner defineres typisk ved en blanding af grammatiske, semantiske og pragmatiske egenskaber. Det bemærkelsesværdige er nu at de sidste fire sætningsfunktioner lader til at være ude af stand til at forekomme sammen. Hvis en sætning fx har et indirekte objekt, kan den ikke samtidig have et subjektsprædikat, et objektsprædikat eller et obligatorisk adverbial. Fx tillader en engelsk S V Oi Od-sætning som *I'll get you a drink* ikke tilføjelse af nogen af disse funktioner, til trods for at det forekommende verbum i andre tilfælde er i stand til at udvælge et subjektsprædikat (som i *She got angry*), et objektsprædikat (*She got her feet wet*) eller et obligatorisk adverbial (*She got through the gate / He got her into trouble*). De fire sætningsfunktioner grammatikere tradi-

tionelt opererer med foruden verbal, subjekt og direkte objekt, lader til at være i *komplementær distribution*.

I fonologien er det et grundlæggende analyseprincip at lyde der står i komplementær distribution, slås sammen som varianter af samme fonem. I engelsk analyseres [l] i *lay*, [ɫ] i *play*, [ɸ] i *ball* og [ɸ] i *cattle* således som varianter af / l /. Dette princip fraviges kun hvis lydene er markant forskellige, dvs. hvis de ikke har et antal fonetiske træk til fælles. Et velkendt eksempel af denne type er [h] og [ɹ], der ikke analyseres som varianter af samme fonem til trods for at de står i komplementær distribution.

Hvis indirekte objekt, subjektsprædikat, objektsprædikat og obligatorisk adverbial faktisk viser sig at stå i komplementær distribution, melder spørgsmålet sig om de ikke kan opfattes som forskellige manifestationer af samme sætningsfunktion. Hvis de herudover skulle vise sig at dele en række væsentlige egenskaber, er det denne analyse der bør foretrækkes.

2. Adjektteorien

I en række publikationer, hvoraf den første går tilbage til 1982, er en sådan teori fremsat og udviklet af Michael Herslund og Finn Sørensen. Når man ser bort fra fakultative adverbialer, er der ifølge Herslund og Sørensen kun tre sætningsfunktioner foruden verbalet: subjekt, objekt og adjekt. Lad os se på eksempler som de følgende:

- (1) She gave *her sister* the tickets
- (2) She proved *surprisingly uncooperative*
- (3) He had knocked two opponents *totally senseless*
- (4) He squeezed *between two motor-cars*
- (5) She gave the tickets *to her sister*

Her ville de kursiverede former alle blive analyseret som adjekter, ikke som indirekte objekt (1), subjektsprædikat (2), objektsprædikat (3) og adverbial (4)-(5). Det siger sig selv at denne analyse markant reducerer både antallet af sætningsfunktioner (fra syv til fire i sætninger uden satellitter) og antallet af sætningsstrukturtyper. I stedet for de syv typer

der foreslås af fx Quirk et al. (1985:53) i deklarativer sætninger uden fakultative adverbialer, er der kun fem hvis adjektet (symboliseret som A) anerkendes:

S V   Nothing happened

S V O   You must persuade her

S V A   She proved surprisingly uncooperative
He squeezed between two motor-cars

S V O A   He had knocked two opponents totally senseless
She gave the tickets to her sister

S V A O   She gave her sister the tickets

Hvis S V O A og S V A O ansues som varianter af samme mønster, reduceres antallet af sætningsstrukturer yderligere (til fire).

I Herslund og Sørensens valensanalyse ansues et af verbets argumenter som fundamentalt i den forstand at det er særlig tæt forbundet med verbet. Det fundamentale argument associeres ofte med den semantiske rolle PATIENS, og det er objektet i transitiver sætninger og subjektet i intransitive sætninger:

S V O   John broke the window
    └──┬──┘

S V   The window broke
└──┬──┘

Adjektet er en dobbelt relation af prædikativ art mellem verbet og A-syntagmet og mellem A-syntagmet og verbets fundamentale argument (objekt eller intransitivt subjekt). Gennem adjektet introduceres en *sekundær prædikation* i sætningen:

S V O A
    └──┬──┘
    └──┬──┘

S V A
    └──┬──┘
    └──┬──┘

Det er et kernepunkt i adjektteorien at A-syntagmet udelukkende relaterer sig til det fundamentale argument og aldrig til et andet argument. Det følgende mønster er således udelukket:

I de intransitive eksempler (2) og (4) ovenfor antages der altså at foreligge en sekundær prædikativ relation mellem *She* (S) og *surprisingly uncooperative* (A) og mellem *He* (S) og *between two motor-cars* (A). I de transitive eksempler (1), (3) og (5) antages der at være en sekundær prædikativ relation mellem *the tickets* (O) og *(to) her sister* (A) og mellem *two opponents* (O) og *totally senseless* (A). (Heraf en basal distinktion mellem transitive og intransitive konstruktioner.)

En sådan sekundær prædikativ relation er almindelig anerkendt i sætninger der traditionelt analyseres som indeholdende subjektsprædikater og objektsprædikater. I sådanne sætninger kan den afspejle sig i det sproglige udtryk ved kongruens, jf. franske eksempler som *Jérôme a rendu sa femme furieuse* og *Sa femme devient furieuse* med genuskongruens (se Herslund 1996:46 f.) og engelske eksempler som *We elected them members* og *They became members* med numeruskongruens. I andre eksempeltyper har den sekundære prædikative relation ikke sådanne formelle afspejlinger, men den kan indfanges ved hjælp af en semantisk parafrase med BE i betydningen 'placering'. I sætninger som *She remained in London* og *We elected them members* er disse parafraser 'She is in London' og 'They are members'. Som det fremgår, er det kun en del af betydningen der indfanges på denne måde, for de individuelle verber bidrager naturligvis væsentligt til den fulde betydning (og signalerer fortsættelse for REMAINS vedkommende og resultat for ELECTs vedkommende). Kanonisk hævdes adjektet af Herslund og Sørensen at have den semantiske rolle *lokation*. Mens denne rolle kan være helt konkret, er den i mange tilfælde af afbleget og metaforisk art. Det kan eksemplificeres med de næste sætninger, der illustrerer tiltagende afblegning af lokativ betydning:

- (6) Jane is in Spain
- (7) Jane is in prison
- (8) Jane is in poor spirits

I sætninger som *She gave the tickets to her sister* og *She gave her sister the tickets* er en parafrase med BE også mulig ('The tickets are with her sister'), men her er stedet hvor billetterne er lokaliseret, et 'aktivt' sted (se Herslund 1996:49). I sådanne tilfælde er en parafrase med HAVE derfor også mulig ('Her sister has the tickets').

Den centrale pointe for Herslund og Sørensen er at for det traditionelle subjeksprædikat, objektsprædikat, indirekte objekt og obligatoriske adverbial kan der etableres prædikative relationer der har nok til fælles til at berettiggte identifikationen af adjektet. Om en fælles lokativisk betydning kan etableres overbevisende, anses derimod i teoriens nuværende form for mindre væsentligt (se Herslund/Sørensen 1996a:13). Herslund og Sørensen påpeger at indførelsen af adjektet ikke krænker princippet om at samme sætningsfunktion ikke kan optræde mere end én gang i samme sætning. Og de understreger at adjektteorien giver svar på spørgsmålet om hvorfor subjeksprædikat, objektsprædikat, indirekte objekt og obligatorisk adverbial gensidigt udelukker hinanden, nemlig det ganske simple at det er den samme sætningsfunktion det drejer sig om. I traditionel sætningsanalyse forbliver dette spørgsmål derimod ubesvaret. Hvorfor forekommer der fx aldrig indirekte objektsprædikater hvis indirekte objekter er rigtige objekter?

3. Adjektteorien i engelsk

Lad os først undersøge om indirekte objekt, subjeksprædikat, objektsprædikat og obligatorisk adverbial rent faktisk står i komplementær distribution i engelsk. I en artikel om adjektteorien med særligt henblik på fransk og dansk henleder Lene Schøsler opmærksomheden på en eksempeltype der i engelsk kan illustreres med *I'll pay Peter ten pounds for the book*, og hun anfører at det finale adverbial der optræder sammen med et indirekte objekt, er et valenselement snarere end en satellit (1996:32). Da den finale konstituent imidlertid uproblematisk lader sig fjerne, kan den fortolkes som et optionelt adverbial, så eksempler af denne type viser for mig at se ikke at et obligatorisk adverbial og et indirekte objekt er i stand til at forekomme sammen. En anden eksempeltype nævnt af Schøsler (1996:31) er den der i engelsk kan illustreres med *Peter proceeded from London to Leeds*. Hvis der her er to obligatoriske adverbialer i stedet for et, er der to adjekter i samme sæt-

ning, og det tillader teorien ikke. I sådanne tilfælde lader det ene af adverbialerne sig imidlertid analysere som fakultativt, jf. fx at *from London* uproblematisk kan frontstilles mens *to Leeds* ikke kan det. En anden mulighed ved eksempler af denne type er at gøre gældende at A-relationen kan udfyldes dobbelt af syntagmer der udgør en enhed (se Herslund 1996:168 og Sørensen 1983:357). Bemærk, fx, at i en sætning som *We ship grain from the States to Russia* kan de to præpositionsgrupper fokaliseres som en enhed ved sætningskløvning: *It is from the States to Russia we ship grain*. Undersøgelse af potentielt problematiske eksempler af andre typer end de to nævnt af Schøsler lader til at vise at engelsk ikke er en undtagelse fra reglen om at der højst kan være ét adjekt i en sætning, dvs. indirekte objekt, subjektsprædikat, objektsprædikat og obligatorisk adverbial står i komplementær distribution i engelsk, og hver af disse traditionelle sætningsfunktioner kan kun forekomme én gang.

Engelsk er heller ikke en undtagelse fra reglen om at der ved alle disse traditionelle sætningsfunktioner er en dobbelt prædikativ relation mellem verbet og det syntagme adjektet realiserer, og mellem dette syntagme og objektet eller det intransitive subjekt. I et eksempel som *He squeezed between two motor-cars* er der således en primær prædikativ relation mellem *squeezed* og *He* og en sekundær prædikativ relation mellem *between two motor-cars* og *He*.

Da det vi står over for, er størrelser i komplementær distribution der deler en væsentlig egenskab, bør de analyseres på samme måde med mindre der er stærke grunde til ikke at gøre dette. Lad os derfor undersøge om der er ulemper forbundet med at vælge adjektanalysen i engelsk.

Det indlysende sted at begynde er ved det *indirekte objekt*, for det indirekte objekt adskiller sig fra adverbialet, subjektsprædikatet og objektsprædikatet på to væsentlige måder:

- Det har sin egen position i sætningen og kan identificeres formelt derved.
- Det kan fungere som subjekt i en tilsvarende passiv sætning (og hvad det angår, opfører det sig som et objekt).

Der er derfor ganske tungtvejende grunde til at udskille det indirekte objekt – en notorisk problematisk funktion, jf. hele litteraturen om dative transformationen – fra adjektfunktionen. Om denne funktion stadig skal kaldes (indirekte) objekt, er imidlertid tvivlsomt, for som allerede nævnt er samme funktion ikke tilladt to gange i samme sætning.

Mens det indirekte objekt således står lidt for sig, må det ikke overses at en reanalyse af det som et adjekt ikke kun er motiveret af komplementær distribution og en delt central egenskab. Adjektanalysen sætter os i stand til at indfange ligheden mellem sætningspar som følgende:

- (9) She gave her sister the tickets
- (10) She gave the tickets to her sister
- (11) We baked Sam a cake
- (12) We baked a cake for Sam

Hvis adjektanalysen vælges, analyseres disse sætninger som S V A O (9, 11) og S V O A (10, 12), dvs. mens rækkefølgeforskellen afspejles, redegøres der direkte for at *her sister* udfører samme arbejde som *to her sister* og *Sam* samme arbejde som *for Sam* (i begge tilfælde er den semantiske rolle det drejer sig om, MODTAGER). Ikke overraskende analyserer nogle grammatikere den finale konstituent i eksempler som (10) og (12) som et indirekte objekt, ikke som et adverbial. I grammatiske beskrivelser af engelsk er der på ingen måde enighed om hvor stort et område det indirekte objekt dækker over (se Herriman/Seppänen 1996), og dette afgrænsningsproblem forsvinder hvis adjektteorien vælges.

Et særligt indlysende problem som tilhængere af adjektanalysen er nødt til at forholde sig til, udgøres af *passiven*. De er nødt til at sige at ikke blot objekter, men også nogle adjekter kan optræde som subjekter i en tilsvarende passiv sætning, som illustreret af *She gave her sister the tickets* (S V A O) og *Her sister was given the tickets* (S V O). De må også gøre rede for præcis hvilke adjekter der har denne egenskab. En måde at forholde sig til dette problem på er (som foreslået af Carl Bache, personlig oplysning) at hævde at kun de adjekter der realiseres af substantiver, substantivgrupper, pronominer eller pronomengrupper kan blive subjekt i passive sætninger. For at et adjekt kan kandidere til subjekts-

funktionen i en passiv sætning, skal det realiseres af en af de formtyper som subjekter prototypisk realiseres af. Sådant en formel tilgang ville 'forklare' hvorfor det kun er indirekte objekt-adjekter der kan blive subjekt i passive sætninger og ikke prædikat-adjekter (der prototypisk realiseres af adjektiver eller adjektivgrupper) eller adverbial-adjekter (der prototypisk realiseres af præpositionsgrupper, adverbier eller adverbiumsgrupper). En anden måde at forholde sig til dette problem på er at gøre gældende at kun de adjekter der udfører den semantiske rolle MODTAGER, kan blive subjekt i passive sætninger. Det må dog tilføjes at i de tilfælde hvor rollen MODTAGER udføres af et traditionelt adverbial, er promovning til subjekt kun mulig hvis præpositionen udelades.

Passiver uden tilsvarende aktiver med objekt er ikke begrænset til de tilfælde hvor et adjekt er blevet promoveret til subjekt. Som illustreret af de næste eksempler finder man i engelsk også passiver hvortil der slet ikke svarer aktiver (se Bache/Davidsen-Nielsen 1997:211):

- (13) Clyde was known locally as a very good swimmer
- (14) Shakespeare was born in 1564
- (15) She is said to be very rich
- (16) She was seen to leave the house
- (17) She is rumoured to have shot him
- (18) He is reputed to be very rich

Selv i traditionel sætningsanalyse er der altså ingen fast forbindelse mellem subjekter i passive sætninger og objekter i tilsvarende aktive sætninger.

Selvom problemerne der knytter sig til en adjektanalyse af det indirekte objekt, ikke bør undervurderes, forekommer de ikke at være uoverstigelige. Hvis fordele og ulemper ved en reanalyse af det indirekte objekt som adjekt afvejes, er en sådan analyse for mig at se ikke blot mulig, men også at foretrække.

Lad os herefter se på *prædikater*. I engelsk er det en central egenskab ved subjekts- og objektsprædikater at de hyppigt realiseres som adjektiver eller adjektivgrupper, og derved adskiller de sig fra adverbialer og

indirekte objekter. Endvidere kan et prædikat realiseret af et substantiv eller en substantivgruppe i de fleste tilfælde parafraseres som et prædikat realiseret af et adjektiv eller en adjektivgruppe (se Bache/Davidsen-Nielsen 1997:53):

- (19) This is a misfortune
- (20) This is very unfortunate
- (21) Many people consider Jack an eccentric
- (22) Many people consider Jack eccentric

Hvis adjektanalysen vælges, står vi over for det problem at nogle adjekter har adjektviske egenskaber mens andre ikke har det. En mulig måde at tage fat på dette problem er at fremføre at adjekter der udfører den semantiske rolle ATTRIBUT (i sætninger der beskriver statiske situationer) eller RESULTAT (i sætninger der beskriver dynamiske situationer), realiseres som adjektiver eller adjektivgrupper, eller lader sig parafrasere som sådan. Herved vil man imidlertid ikke blot udskille traditionelle prædikater, men også adverbialer der udfører den semantiske rolle ATTRIBUT:

- (23) She was in high spirits
- (24) Clinton described the case as serious

Mens et adverbial der udfører den semantiske rolle ATTRIBUT, aldrig realiseres adjektivisk, kan det i visse tilfælde parafraseres som et adjektiv eller en adjektivgruppe. For eksempel kan (23) parafraseres som *She was (very) happy*.

Adjektanalysen tilbyder ikke noget helt tilfredsstillende svar på det netop nævnte problem. På den anden side er den forbundet med den fordel at problemet med at sondre mellem prædikat og adverbial i eksempelpar som *She was happy : She was in high spirits* og *The Vice Chancellor appointed Bill dean of the humanities : The Vice Chancellor appointed Bill as dean of the humanities* elimineres. At denne sondring er svær at foretage, fremgår af at engelske grammatikere er uenige om analysen af eksempler af denne type. Mens nogle ikke anerkender prædikater realiseret af præpositionsgrupper (som i *in high spirits* og *as dean of the humanities*), er der andre der gør det.

Adjektanalysen forekommer ikke at være forbundet med væsentlige problemer i engelsk hvad angår obligatoriske *adverbialer*. I prototypiske eksempler hvor den semantiske rolle der udføres af adverbialet er STED, er der tydeligvis en sekundær prædikativisk relation mellem adjektet og det fundamentale argument (jf. fx *She got through the gate/ The robbers put her in the boot of their car*), og det samme er tilfældet i eksempler som *She was in high spirits* og *Clinton described the case as serious*, hvor den rolle der udføres er ATTRIBUT. I sådanne tilfælde er parafraser med BE helt naturlige. Sådanne parafraser er mindre naturlige, men dog mulige, i de relativt sjældne tilfælde hvor rollen der udføres af adjektet, er TID (som i *His death came at the worst possible moment*). I de exceptionelle tilfælde hvor det drejer sig om den semantiske rolle MÅDE, er det derimod vanskeligt at levere en parafrase med BE, jf. fx *Mr Major put it differently*. Selv her er der dog tydeligvis en slags prædikativisk relation mellem de finale konstituent og objektet, og ikke mellem den finale konstituent og subjektet.

4. Konklusion

Hvis adjektteorien godtages i engelsk, må der redegøres for nogle grammatiske fænomener ved hjælp af semantiske roller frem for ved hjælp af syntaktiske funktioner. Det kan skabe vanskeligheder, for semantiske roller behandles på mange forskellige måder, og i nogle beskrivelser er det system der foreslås, så detaljeret at det er svært at håndtere som et analytisk instrument. Skønt en beskrivelse ved hjælp af semantiske roller således har tendens til at være mindre fast forankret end en beskrivelse ved hjælp af syntaktiske funktioner, vil jeg mene at der kan redegøres tilfredsstillende for de involverede grammatiske fænomener med et relativt simpelt system af roller som det der foreslås af Bache og Davidsen-Nielsen (1997:197 ff.).

I engelsk adskiller adjekter sig ikke fra subjekter og objekter ved at udføre et påfaldende stort antal semantiske roller. Med Baches og min engelske terminologi er de roller der udføres af adjekter, ATTRIBUTE, PLACE, BENEFICIARY, RESULT, TIME og MANNER. Rollerne der udføres af subjekter, er AGENT (prototypisk), AFFECTED (fx *The boat capsized*), CONTROLLER (*All the guests stayed on*), HOLDER (*Little of the fortress remains*) og CAUSE (*The book gave left-wingers a lot of inspiration*).

Og rollerne der udføres af objekter, er AFFECTED (prototypisk), RESULT (*He dug a hole*), PLACE (*He left the mansion*), TIME (*We spent too many days on the project*) og AFFECTED + HOLDER (*Clinton described the case as serious*). Hvad definitioner af disse specifikke roller angår, henvises til Bache/Davidsen-Nielsen (1997:197 ff.).

Formelt er adjekter meget heterogene. De kan realiseres af substantiver og substantivgrupper, adjektiver og adjektivgrupper, præpositionsgrupper, adverbier og adverbiumsgrupper, pronominer og pronomensgrupper, infinitte verbalformer (fx *That would be to surrender*) og ledsætninger (fx *The question is whether she wants him back*). Men subjekter kan praktisk taget også realiseres af alle disse formtyper (jf. fx *In England is where I prefer to be* og *Now is the time to act*). I traditionel sætningsanalyse er adverbialer også kendetegnet ved betydelig formel heterogenitet, men antallet af deres realisationsmuligheder er dog lavere end adjekters.

Som nævnt i 2. anføres adjektet af Herslund og Sørensen at have lokation som sin kernebetydning. I de tilfælde hvor adjektet ikke har konkret lokativisk betydning, opererer de med forskellige metaforiske udvidelser af denne kernebetydning. I fransk illustreres dette med eksempler med *mettre* som *mettre quelque chose au frigidaire* (konkret lokation), *mettre un manteau à quelqu'un* (abstrakt lokation), *se mettre à courir* (aktivitet) og *mettre quelqu'un en colère* (tilstand) (se Herslund 1996:179). Som tilsvarende eksempler i engelsk kan anføres udtryk med *put* som *put something in the fridge* (konkret lokation), *put something behind one* (abstrakt lokation), *put something in motion* (aktivitet) og *put somebody at a disadvantage* (tilstand). Om lokation faktisk er den rigtige kernebetydning, er imidlertid et åbent spørgsmål, for den fortolkes så bredt at den næsten dækker over alt og intet. Da den sekundære prædikative relation som er en af adjektets centrale egenskaber, lader sig groft udtrykke med en semantiske parafrase med BE, kunne et alternativ være at betragte ATTRIBUT (der dækker over karakteristik, identifikation og klassifikation, jf. Bache/Davidsen-Nielsen 1997:198) som adjektets kernebetydning. Det fungerer udmærket ikke blot med prædikater, men også med de fleste ikke-lokative adverbialer (fx *She remained in high spirits/ Clinton described the case as serious*). Og for lokative adverbialer (fx *He squeezed between two motor-cars*) og indirekte objekter fore-

kommer det ikke at være en forceret analyse. Som nævnt i 2. er spørgsmålet om adjektets kernebetydning ifølge deres teori i den tilstand den nu har nået, ikke afgørende for Herslund og Sørensen, men kan meget vel være „a matter of taste or beliefs“ (1996a:13). Det forekommer derfor problematisk at fremføre at adjektteorien må forkastes hvis en overbevisende fællesbetydning ikke lader sig etablere.

En videnskabelig hypotese plejer at blive accepteret hvis et stort antal uensartede facts bringes i uventet harmoni. For adjektteoriens vedkommende er dette mål næppe nået hvad fælles betydning angår. Men dette mål er jo heller ikke nået for subjekters og objekters betydning. Dette udelukker ikke at man kan tilskrive alle tre sætningsfunktioner centrale semantiske egenskaber, for man kan med rimelighed hævde at de roller der prototypisk udføres af subjekter, objekter og adjekter, er hhv. AGENT, AFFECTED og ATTRIBUTE.

Den påstand der fremsættes i dette indlæg, er at adjektteorien holder i engelsk som den gør i fx fransk, og at den er at foretrække for den traditionelle sætningsanalyse. En af adskillige fordele ved at anerkende adjektet i engelsk er at det velkendte problem med at udskille adverbialer fra indirekte objekter, subjektsprædikater og objektsprædikater elimineres fuldstændig. På det mere generelle plan er adjektteorien – ved at tilvejebringe vidtrækkende og interessante generalisationer – teoretisk langt mere tilfredsstillende end den analyse den har til hensigt at erstatte.

Note

Jeg takker for værdifulde kritiske kommentarer fra Carl Bache, Michael Herslund og Alex Klinge.

Henvisninger

Bache, Carl & Niels Davidsen-Nielsen (1997). *Mastering English. An Advanced Grammar for Non-native and Native Speakers*. Berlin/New York, Mouton de Gruyter.

- Daidsen-Nielsen, Niels (1996) (red.). *Sentence Analysis, Valency and the Concept of Adject. Copenhagen Studies in Language* 19. København, Samfundslitteratur.
- Herriman, Jennifer & Aimo Seppänen (1996). What is an indirect object? *English Studies* 77, 484-500.
- Herslund, Michael (1988). *Le datif en français*. Leuven/Paris, Peeters.
- Herslund, Michael (1996) (red.). *Det Franske Sprog. Kapitel III. Valens og Transitivitet*. Handelshøjskolen i København (foreløbig udgave).
- Herslund, Michael & Finn Sørensen (1982). Syntaks og leksikologi: Indledning til en valensgrammatisk analyse af fransk og dansk. *Skrifter om Anvendt og Matematisk Lingvistik* 9, Københavns Universitet, 33- 83.
- Herslund, Michael & Finn Sørensen (1993). *The Nordlex Project. Lexical Studies in the Scandinavian Languages. LAMBDA* 18.
- Herslund, Michael & Finn Sørensen (1994). A valence based theory of grammatical relations. In: Engberg-Pedersen, Elisabeth, Lisbeth Falster Jakobsen & Lone Schack Rasmussen. *Function and Expression in Functional Grammar. Functional Grammar Series* 16. Berlin/New York, Mouton de Gruyter, 81-95.
- Herslund, Michael & Finn Sørensen (1996a). Introduction. In: Davidsen-Nielsen, Niels, 9-13.
- Herslund, Michael & Finn Sørensen (1996b). Discussion. In: Davidsen-Nielsen, Niels, 143-157.
- Quirk, Randolph, Sidney Greenbaum, Geoffrey Leech & Jan Svartvik (1985). *A Comprehensive Grammar of the English Language*. London, Longman.
- Schøsler, Lene (1996). Cheese and/or dessert? In: Davidsen-Nielsen, Niels, 15-49.
- Sørensen, Finn (1983). Un drôle d'objet indirect. In: Palle Spore et al. (red.). *Actes du VIIIe Congrès des Romanistes Scandinaves*. Odense Universitetsforlag, 351-359.

